

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
LƏNKƏRAN DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

"Təsdiq edirəm"
Tədris məsələləri üzrə
prorektor v.i.e. dos.Z.İ.Məmmədov
"12"fevral 2026-cı il.

Fənn sillabusu

İxtisasın şifri və adı:6001007 -Xarici dil (ingilis dili) müəllimliyi I A

Fakültə: Filologiya və ibtidai təhsil

Kafedra: Xarici dillər

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Xarici dilin kommunikativ qrammatikası-2 Fənn proqramı 2014-cü ilin Dövlət Standartlarına uyğun olaraq LDU Xarici dillər və tərcümə kafedrasının 28.11.2017-ci il tarixli iclasının 03 sayılı protokoluna əsasən təsdiq olunmuşdur.

Kodu: İPF-BO9.2

Tədris ili: I, 2025/2026

Semestr: II (yaz)

Tədris yükü: Cəmi: 150 saat. Auditoriyadan kənar : 105 saat. Auditoriya saati: 45 saat.

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, dərəcəsi: Cavadova Yeganə Həmdulla qızı, dos.

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Ə. Məmmədov küç., 40

Məsləhət günləri və saati: II gün 14:00-15:00

E-mail ünvanı: yeganecavadova49@gmail.com

III. Təvsiyə olunan dərsliklər, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. Betty Schramper: Azar Third Edition (2003), Understanding and Using English Grammar, Longman
2. Jim Scrivener: Teaching English Grammar. Macmillan Books for Teachers, 2006
3. Michael Vince: Macmillan English Grammar in Context Intermediate, Macmillan, (2012)
4. O.I. Musayev, E.I. Hajiyev, A.R. Huseynov: A Practical Grammar of Contemporary English, Baku, 2014
5. R. Murphy, Essential Grammar in Use, Cambridge University Press, 1994
6. R. Murphy, English Grammar in Use, Cambridge University Press, 2019 -5th edition
7. V.L. Kaushanskaya: A Grammar of the English Language, Leningrad, 1973
8. E. Gordon, İ.P. Krylova: A Grammar of Present - Day English (Parts of Speech), Moscow, 1980
9. Adrian Wallwork, Essential English Grammar and Communication Strategies, Pisa Italy, Springer 2022.
10. Adrian Wallwork, English for Academic Research: Grammar Exercises, Pisa Italy, Springer 2022

IV. Prerekvizit fənlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən "Xarici dilin kommunikativ qrammatikası-1" fənninin tədrisinə ehtiyac vardır.

V. Korekvizit fənlər: Fənnin tədrisi ilə eyni zamanda başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Fənn ümumilikdə İngilis dilinin qrammatikasını əhatə edir. Tələbələr İngilis dilinin qrammatikası barədə ümumi bilik əldə etməlidirlər, yəni ənənəvi qrammatikanın ümumi biliklərini, qrammatikaya müxtəlif yanaşmaları, ənənəvi qrammatikada tarixi və sosial-iqtisadi faktorları, qrammatikanın tədrisini öyrənməlidirlər. Öyrənmə prosesi qarşılıqlı olmalıdır, bütün tələbələr birlikdə çalışmalıdırlar, qrup hadisələri müzakirə etməli, səbəbləri izah etməli, müəllim tərəfindən verilən sualları cavablandırmalıdırlar. Hər bir tələbənin qrup məşğələlərində iştirakı öyrənmə prosesinin vacib hissəsidir.

Fənnin məqsədi qrammatik cəhətdən düzgün danışma qorxusunu üstələməkdir. İstənilən dili öyrənmək üçün dörd vərdişə yiyələnmək lazımdır: oxuma, yazma, danışma və dinləmə. Oxumaq dili qavramaq və lüğət ehtiyatını zənginləşdirmək üçün vacib yoldur, lakin dil öyrənmə prosesində təkcə lüğəti bilmək kifayət deyildir. Tələbələr həmçinin həmin dildən qrammatik cəhətdən düzgün istifadəni öyrənməli və bilməlidirlər. Xarici dilin tədrisində qrammatikanın əhəmiyyəti, rolu və yeri əvəzlidir. Buna baxmayaraq, xarici dilin tədrisində qrammatikanın çyredilməsi özü-özlüyündə bir məqsəd kimi qoyula bilməz. Bilirik ki, kommunikativ bacarıqların mənimsənilməsi yalnız o halda baş verir ki, kommunikasiyaya olan tələbat həmin fəaliyyətin predmeti olan təfəkkürdə ifadə edilir. Burada əsas məsələ fikir mübadiləsi, tələbələrin problemlə situasiyalarda iştirakını təmin etmək üçün mənimsənilmiş qrammatik vahidlərdən nitq prosesində istifadə etməkdir. Müvafiq olaraq, dilöyrənenlərə kommunikativ bacarıqları artırmaq məqsədilə təlim prosesində situativ yanaşmadan geniş şəkildə istifadə edilməlidir. Qrammatika fənninin tədrisi zamanı tələbələrin daha "düzgün" və adekvat vərdişlərə yiyələnməsi, onların kommunikasiya prosesində yol verdiklərə qrammatik səhvlərin sayının minimuma endirilməsi və nitqin qrammatik cəhətdən daha düzgün şəkildə təşkil edildiyini əsas götürülür.

VII.Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı LDU-un Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik bərcu qalır.

VIII.Qiyətləndirmə:Fənn üzrə tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yeni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahan nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir. Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçirilmiş materialı dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçirilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
- 7 bal- tələbə keçirilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir.
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladığı balın) miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bal) əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı:

Məşğələ: 45 saat; Cəmi: 45 saat.

No	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
1	Theme: The Passive Voice. The Use of Tenses in the Passive Voice. p.p.143-150 The Use of the Passive Voice in Contemporary English p.p.152-157 Overview: The Formation of the Passive Voice. Source: [1, 4, 5]	2	
2	Theme: Modal Verbs. Definition. Can and May, Must, to have+infinitive, Should and Ought to p.p.157-161-164 Overview: Definition, usage, class exercises Source: [1,2]	2	
3	Theme: Modal Verbs. To be+ Infinitive, shall, will ;Would,dare, need p.p.159-163; p.p.161-163 Overview: definition, usage, doing grammar exercises Source: [1,2,3]	2	
4	Theme: The Category of Mood. The Indicative Mood. The Imperative Mood;The Oblique Moods. The Present Subjunctive ; The Past and Past Perfect Subjunctive Mood p.p.165-172 Overview: Definition Source: [1, 2, 5]	2	
5	Theme: The Suppositional Mood. The Conditional Mood; The Use of the Oblique Moods; p.p.171-181 Overview: definition, usage Source: [1,2,6]	2	
6	Theme: Infinitive Constructions.The Objective with the Infinitive Construction; The Subjective with the Infinitive Construction.The for-to-Infinitive Construction p.p.190-196 Overview: definition, usage Source: [1,2,3]	2	
7	Theme: The Non-Finite Forms of the Verb. The Participle. The Functions of Participle I and II in the sentence.p.p.197-202.Participial Constructions. The Objective Participial Construction. The Subjective	2	

	Participial Construction. p.p.202-204 Overview: definition, usage Source: [1, 2, 5,6]		
8	Theme: The Nominative Absolute Participial Construction.ThePrepositional Absolute Participial Construction. p.p.205-206 Overview: definition, usage Source: [1,2,5]	2	
9	Theme: The Non-Finite Forms of the Verb. The Gerund. p.p.207-209. Syntactic Functions of the Gerund. The Gerundial Construction p.p.209-211 Overview: definition, usage Source: [1,2, 3, 5]	2	
10	Theme: Modal Words : The Interjection p.p.223-227 Overview: Morphological structure of modal words Source: [1,2,5]	2	
11	Theme: The Conjunction. Coordinating Conjunctions; Subordinating Conjunctions p.p.273-280 Overview: Definition, usage, doing grammar exercises Source: [1,2,4]	2	
12	Theme: The Sentence.Classification of Sentences According to Types of Communication (Declarative and Interrogative Sentences and Imperative and Exclamatory Sentences) p.p.292-297. Overview: definition, usage Source: [1,2]	2	
13	Theme: The Simple Sentence: Parts of the Simple Sentence. The Subject. p.p.297-300; p.p.300-304 Overview: definition , usage, doing grammar exercises Source: [1,2]	2	
14	Theme: Parts of the Simple Sentence. The Predicate p.p. 295-303. Classification of Predicate According to Its Structure. The Compound Nominal Predicate p.p. 305-310 Overview: Review of the previous grammar material on syntax. Definition and classification. Usage. To do grammar exercises on the given theme. Source: [1,5]	2	
15	Theme: The Predicative: The Compound Verbal Modal Predicate. p.p. 312. The Compound Verbal Aspect Predicate. Mixed Types of Predicate. p.p. 310-312 Overview: Definition and classification. Usage.To do grammar exercises Source: [1,5,6]	2	
16	Theme: The Agreement of the Predicate with the Subject. The Secondary Parts of the Sentence. The Object p.p. 317-319 Overview: Classification. To work on grammatical structure of the sentences	2	

	Source: [1,3,5]		
17	Theme: Kinds of Objects. The Direct Object.The Indirect Object. Cognate Object. p.p.319-321 Overview: Definition and classification Source: [1,5]	2	
18	Theme: The Attribute. Apposition p.p. 322-324 Overview: Definition , usage Source: [1,3,5]	2	
19	Theme: The Adverbial Modifier.Detached or Loose Parts of the Sentence p.p.- 325-329 Overview: Definition and kinds Source: [1,4,5]	2	
20	Theme: The Composite Sentence. The Compound Sentence. The Complex Sentence. The Subject Subordinate Clause; The Predicative Subordinate Clause. The Object Subordinate Clause. Attributive clauses p.p. 356-360 Overview: To work on grammatical structure of the sentences Source: [1,4,5]	2	
21	Theme: Adverbial Clauses: Adverbial Clauses of Time, Place, Cause, Purpose, Result, Comparison, Condition, Concession, Manner p.p.- 360-367 Overview: Definition and classification Source: [1,5]	2	
22	Theme: The Compound-Complex Sentence. The Sequence of Tenses p.p.- 367-369 Overview: The usage, class exercises Source: [1,5]	2	
23	Theme: Direct and Indirect Speech. Rules for Changing Direct Speech into Indirect; Indirect Statements; Indirect Questions p.p.371-380 Overview: Usage, to do grammatical exercises on the given material Source: [1,3.4.5]	1	
	Cəmi:	45 h.	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Fənnin tədrisinin sonunda tələbələr "Xarici dilin kommunikativ qrammatikası-2" kursundan müəyyən biliklərə malik olmalı, o cümlədən fənn üzrə tədris olunan mövzularla bağlı fikirlərini əsaslandırmağı bacarmalıdırlar. "Xarici dilin kommunikativ qrammatikası-2" fənni üzrə qrammatikadan düzgün istifadə və dialoq qurmaq vərdişlərinə yiyələnməlidirlər. Bu fənnin tədrisi zamanı qoyulan əsas tələblərdən biri də tələbələrə keçirilən mövzuların praktik tətbiqinin öyrədilməsidir.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- praktiki tapşırıqlar
- təqdimat və müzakirə
- debat
- müstəqil iş/araşdırma

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Tələbələr xarici dilin strukturunu öyrənir;
- Qrammatik kateqoriyalar, morfolojiya və sintaksislə tanış olur;
- Öyrəndiklərini praktik surətdə istifadə etməyi bacarır;
- Qrammatikada nəzəriyyə ilə praktikanı əlaqələndirməyi bacarır;
- Qrammatik qanunauyğunluqları öyrənməklə ünsiyyət prosesini təşkil edir, dialoqlar qurur;
- Qrammatik qaydalara uyğun düzgün fikir ifadə etməyi və cümlə qurmağı bacarır.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV. Kollokvium sualları:

I kollokvium sualları

1. The Use of Simple Tenses in the Passive Voice
2. The Use of Continuous Tenses in the Passive Voice
3. The Use of Perfect Tenses in the Passive Voice
4. The Passive Voice, its formation and usage
5. The Use of Passive Voice in Contemporary English
6. Primary Modal Verbs, Secondary modal verbs
7. Modal Verbs: Can, May, to be able to
8. Modal Verbs: Would, Dare, Need and Must
9. Modal Verbs. To have+infinitive, To be+ Infinitive
10. Modal Verbs. Should and Ought to, Shall, Will

II kollokvium sualları

1. The Adverb. Types of Adverbs. Morphological Category of the Adverb.
2. The Non-Finite Forms of the Verb. The Participle.
3. The Functions of Participle I and II in the Sentence
4. The Conjunction. Coordinating Conjunctions. Subordinating Conjunctions
5. The Sentence. Classification of the Sentence According to the Types of Communication
6. The Simple Sentence: Parts of the Simple Sentence. The Subject
7. Classification of Predicate According to Its Structure. The Compound Nominal Predicate
8. The Agreement of the Predicate with the Subject.
9. The Secondary Parts of the Sentence. The Object
10. The Attribute. Apposition

XVI. İmtahan sualları:

Qrammatika mövzuları:

1. The Use of Tenses in the Passive Voice
2. Modal Verbs. Definition. Can, May, Would, Dare, Need.
3. Modal Verbs. Must and to have+infinitive.
4. Modal Verbs. Should and Ought to.
5. Modal Verbs. Shall, Will.
6. Modal Verbs. Must and To be+ Infinitive.
7. The Category of Mood. The Imperative Mood
8. The Indicative Mood
9. The Suppositional Mood. The Conditional Mood
10. The Functions of Participle I in the sentence
11. The Functions of Participle II in the sentence
12. The Nominative Absolute Participial Construction.

13. The Gerund
14. The Adverb. Types of Adverbs. Morphological Category of the Adverb.
15. Direct and Indirect Speech. Rules for Changing Direct Speech into Indirect Speech
16. The Non-Finite Forms of the Verb. The Participle. The Functions of Participle I and II in the Sentence
17. The Non-Finite Forms of the Verb. The Gerund
18. Syntactic Functions of the Gerund. The Gerundial Constructions
19. Modal Words: The Interjection
20. The Conjunction. Coordinating Conjunctions
21. Subordinating Conjunctions
22. The Sentence. Classification of the Sentence According to the Types of Communication (Declarative, Interrogative, Imperative and Exclamatory Sentences)
23. The Simple Sentence: Parts of the Simple Sentence
24. The Subject
25. Classification of Predicate According to Its Structure. The Compound Nominal Predicate
26. The Predicative. The Compound Verbal Modal Predicative
27. The Compound Verbal Aspect Predicate: Mixed Types of Predicate
28. The Agreement of the Predicate with the Subject
29. The Secondary Parts of the Sentence
30. The Object
31. Kinds of Object. The Direct Object. The Indirect Object. Cognate Object
32. The Attribute. Apposition
33. The Adverbial Modifier. Detached or Loose Parts of the Sentence
34. Adverbial Clauses: Adverbial Clauses of Time, Place, Cause, Purpose
35. Adverbial Clauses: Result, Comparison, Condition, Concession, Manner
36. The Composite Sentence
37. The Compound Sentence
38. The Complex Sentence
39. The Compound-Complex Sentence
40. The Sequence of Tenses

XVII. Bilet forması:

1. Grammar material
2. Grammar material
3. Put the verbs into the correct tense forms.
4. Translate the sentence into the English language.
5. Analyse the sentence syntactically.

“Xarici dilin kommunikativ qrammatikası-2” fənninin sillabusu 6001007-Xarici dil (İngilis dili) müəllimliyi- IA ixtisasının təhsil proqramı, tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus “Xarici dillər və tərcümə” kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (12.02.2026-cı il, protokol № 06).

Fənn müəllimi:  dos. Y.H. Cavadova

Kafedra müdiri:  b/m H.L. Əkbərov